

2011. március 30-án, szerda délután megérkeztünk Esztergomba. A Szent Adalbert Központban, az induló zarándokszálláson átadtam a zarándokútleveél nyomtatványokat. Egyeztettem az útleveél kiadás részleteit és a másnap reggeli hivatalos megnyitó programját. Közben kiderült, hogy a teljes utat négyen fogjuk végigjárni: Dr. Font Éva, Dr. Papp Lajos, Rideg László végig jönnek velem. Folyamatosan érkeztek kísérő zarándoktársak, akik különböző hosszúságú szakaszon velünk tartottak. Este részt vettünk a Bazilika Szent István kápolnájában számunkra megtartott szentmisén, majd elfoglaltuk helyünket a Szent Adalbert Központban kialakított zarándokszálláson.

2011. március 31-én, csütörtök reggel hirtelenjében kisebb ceremónia szervezése kezdődött, mert megérkezett Dr. Horváth Endre helyettes államtitkár úr, akivel ünnepélyes keretek között nyitottuk meg az utat. A megnyitóra eljött a Magyar Zarándokút Önkormányzati Társulás vezetőinek többsége, közöttük volt Kószegi Zoltán, Pokorni Zoltán, Török Ferenc, Fonti Krisztina, Tétényi Éva, továbbá jelen voltak a Szent Adalbert Központ vezetői, Meszlény László és Rubovszky András. A rögtönzött ünnepség után, Dr. Székely János püspök úr áldását követően Tétényi Éva és Bognár Rudolf vezetésével elindultunk az első, **Esztergom – Pilisszentlélek – Dobogókő** szakaszon. A mintegy 30 fős csapatnak Tétényi Éva polgármester asszony mutatta be a város nevezetességeit, mesélt Esztergomról.

A Vaskapuhoz tartó emelkedő tette először próbára a zarándokokat. Papp Lajos professzor úr, aki kenyéren és vízen vállalta a zarándokút végig járását, láthatóan nehezen boldogult nagy hátizsákjával és a meredek emelkedővel. A Vaskapunál kis pihenőt tartottunk, ahol tájékoztatott, hogy folyamatosan vizsgálja pulzusát és ne aggódjak miatta. Kísérőink egy része elbúcsúzott, kisebb csapattal folytattuk utunkat. Pilisszentlélekről a Pálos kolostor irányába célszerű vezetni az utat, az országúttól távolabb, csendesebb ösvényeken. Késő délután érkeztünk meg Dobogókőre szállásunkhoz, a Manréza Lelkigyakorlatos Házba.

2011. április 1-én, péntek reggel ismét csatlakozott hozzánk Lendvai József pilisszentkereszti és Szőnyi József korábbi pilisszántói polgármester. A Pilist jól ismerő polgármesterek vezetésével haladtunk, a **Dobogókő – Pilisszentkereszt – Pilisszántó – Pilisszentiván** szakaszon. Élmény volt hallgatni a polgármesterek tájékoztatóját településükről, környezetükről, a Pilisről. Pilisszentkereszt és Pilisszántó az útvonal gyöngyszeme. Különösen a Csillagösvény és Sziklakápolna tesz mély benyomást a zarándokokra. Pilisszántói pihenés után, Csicsmanczai Tamásné polgármester asszony biztató szavaival indultunk tovább. A mészégető kemencék maradványainak megtekintését követően, fáradtan érkeztünk meg Pilisszentivánra a plébánián kialakított zarándokszállásra, ahol nagyon kedvesen fogadtak bennünket. Meglátogatott bennünket Pénzes Gábor, a település polgármestere és rövid ismertetőt kaptunk a település életéről. Korán nyugovóra térünk a plébánia telkén meglévő, egykori óvoda foglalkoztatójában kialakított, igazi zarándokszállás hangulatot árasztó hálóteremben.

2011. április 2-án, szombaton korán indultunk, hiszen kicsit hosszabb hegyi szakasz következett a **Pilisszentiván – Máriaremete – Makkosmária – Bp. XII. ker. Normafa** útvonalon. A főváros területét elérve kísérőink hazautaztak. A Jókai klubban kialakított ideiglenes szálláson már csak négyen maradtunk. A Magyar Zarándokút építésében is szerepet vállaló Szabó Kalmár Éva és Szabó László zarándok segítő barátaink vendégeltek meg minket vacsorára, ahol beszélgettünk az út kiépítésének legfontosabb feladatairól.

2011. április 3-án, vasárnap reggel kis gyermekekkel csatlakozó vacsorai vendéglátóink mellett, Fonti Krisztina a XII. kerület alpolgármestere, és néhány képviselője is velünk tartott. Az Úti Madonna érintésével az Ördög-órom szikláin keresztül érkeztünk a Farkasvölgybe, majd viszonylag hosszú városi szakaszon át a Budai Várba. A **Bp. XII. Normafa - Mátyás templom - Gellérthegy - M0 híd – Szigetszentmiklós** útvonalon hamar kiderült, hogy a Budai Vár nem zarándoknak való hely. Tele van turistával. Mindenhova belépőt kell fizetni. Hangos, zsúfolt, nyüzsgő, zavaró helyszín. Így siettünk is tovább a Gellért-hegyre. A Sziklatemplom fantasztikus. Megnyugtató, pihentető, meghitt. Rövid időt eltöltve a templomban, megújulva, felfrissülve folytattuk utunkat déli irányba. Budafokon a Péter Pál Kápolnánál népes küldöttség várt minket. Egyesületünk helyi tagjai, segítői mellett, Zugmann Péter alpolgármester és Eperjes Károly színművész is fogadta a zarándokokat. Garbóci László helytörténész gyaloglás közben beszélt Budafok múltjáról, értékeiről. Horgásztelepi pihenőt követően hosszú városi szakasz következett az út legnehezebb részével, az M0 autópálya Duna hídján, a dübörgő forgalom mellett történő átkeléssel. A sors furcsa játéka, hogy az Esztergomtól megtett összes távolságban, éppen a legnehezebb részen léptük át a 100 km-t. Az el Camino szokásai szerint ekkortól válik a gyalogló zarándokká. Szigetszentmiklóson, Szabó József polgármester úr kíséretében érkeztünk a Ráckevei-Duna partján lévő, gyönyörű környezetben fekvő, önkormányzati üdülőben kialakított zarándokszálláshoz.

2011. április 4-én, hétfőn kipihenve ébredtünk és korán, nyugodt körülmények között ismét négyen indultunk tovább a **Szigetszentmiklós – Duna-Tisza csatorna partja – Dabas** szakaszon. Nem kellett sietni, hiszen sokkal rövidebb táv volt tervünkben, mint az előző napon. Dabasi kísérők jöttek elénk. Féltávnál a Duna-Tisza csatorna partján vártuk meg őket. A tavaszi napsütésben elfeküdve a fűben, mindannyian elaludtunk. Kísérőink ébresztettek, és folytattuk utunkat. Dabason a zarándokszállás még nem készült el, így az Attrium Idősek Otthona vendégházában voltunk elszállásolva. Zarándoknak valóban luxus körülmények között. Csernusné Máté Éva az otthon vezetője rendkívüli kedvességgel fogadta kis csapatunkat. Étellel, itallal halmozott el minket. Kimosatta ruháinkat. Ágyban, ágyneműben, párnák között alhattunk.

2011. április 5-én, kedden felfrissülve, megújulva indultunk tovább, hosszú napi etapunkon, a Kiskunsági Nemzeti Parkon keresztül **Ráckeve**re. Dabasi kísérőink között volt Kőszegi Zoltán polgármester úr, a Magyar Zarándokút Önkormányzati Társulás elnöke. A Borzaspusztai romtemplomnál kis pihenőt tartottunk, majd bevetettük magunkat a Kiskunsági Nemzeti Parkba, ahol a természetben, a civilizáció zavaró hatásaitól távol, csatornákkal, mocsaras, belvizes részekkel szabdalta, gyönyörű területen vezetett át az utunk. A kiskunsági pusztában rideg tartással tenyésztett magyar szürke marha gulyákkal találkoztunk. Ürbőpusztán és Felsőszentivánon kis pihenő beiktatásával, szinte folyamatosan gyalogoltunk egész nap. Kiskunlacháza közelében belvíz öntötte el az utat. Ketten cipőnket levetve átgázoltunk rajta, ketten pedig megkerülték az ideiglenes tavat. Talpamat és bokámat összeszurkálta a nád, de nem foglalkoztam vele. Késő délután érkezünk Ráckeve-re, ahol Szadai József polgármester úr és néhány önkormányzati képviselő várt ránk és vezettek el szállásunkra, ahol vendégül láttak minket vacsorára. A zarándokszállás az Oázis Park Motelben került kialakításra. Tulajdonosa, Boda Attila gondoskodott külön zarándok rész berendezéséről. Nád szurkálta lábam begyulladt és egyre jobban fáj. Szerencsére egy kitűnő orvos is zarándoktársunk volt. Papp Lajos professzor úr csodakenőcse hamar meggyógyította lábam.

2011. április 6-án, szerdán korán reggel indultunk tovább, hiszen feszített programunk miatt napi szakaszunk szintén hosszúra, a **Ráckeve – Tassi zsilip – Dunavecse** távra volt tervezve. Szadai József kíséretében, a Ráckevei-Duna partján mentünk déli irányba, majd átkeltünk a tassi zsilipen és az ottani üdülőterületen megpihentünk. Onnan a nagy Duna töltésén folytattuk utunkat és egész Dunavecse-ig lakott területet nem érintettünk. Vörös Sándor polgármester és néhány helyi lakos várt ránk Dunavecse közigazgatási határánál. A helyi termelőszövetkezet Duna parton lévő, korábbi munkásszállójából van kialakítva egy tipikus zarándokszállás. A fűtés nélküli, régi épület a tél folyamán úgy lehűlt, hogy még hajnalban is melegebb volt kint, bent. A kerti épületben működő fürdőben viszont van meleg víz, amely kárpótol a fűtésért. Nagyon szép kezdeményezés, hogy éppen a zarándokút hosszának felénél, a zarándokszállás udvarán minden zarándok szőget ver egy akáctuskóba.

2011. április 7-én, csütörtökön kényelmesen szedelőzködtünk, hiszen sokkal kisebb távolság volt a napi terv. A Duna töltésén folytattuk utunkat déli irányba, a **Dunavecse – Apostag – Dunaegyháza – Solt-Kalimajor** szakaszon. Apostagon kicsikkel és nagyokkal (helyi fiatalokkal és idősekkel) együtt várt minket Zakar Zoltán polgármester úr, és csatlakozott hozzánk a település területén. Templomlátogatás és kis pihenő után folytattuk utunkat. Dunaegyházán Nagy Tamás polgármester néhány helyi lakóssal kísért minket a település közigazgatási határáig. Rideg Laci zarándoktársunk, (aki a Bács-Kiskun Megyei közgyűlés alelnöke) telefonon felhívta ismerősét, Solt polgármesterét. Noha Solt nem csatlakozott az önkormányzati társuláshoz Kalmár Pál polgármester úr a Révbéri családi gazdaságnál várt minket. Nagy Péter gyönyörű gazdaságot teremtett az egykori majorból. Kedves vendéglátásban részesültünk, ahol felmerült Solt csatlakozása is a zarándokút társuláshoz. Onnan megállás nélkül gyalogoltunk Kalimajorig, az egykori Teleki kastélyban berendezett zarándokszállásig. A kastély egyébként szállodaként működik, ebben az időszakban mi voltunk az egyetlen vendégek, így még jobban élvezhettük a „kényelmet”.

2011. április 8, péntek: Ismét egy hosszabb etap következett a **Kalimajor – Harta - Dunapataj – Szelidi-tó – Kalocsa** útvonalon, így viszonylag korán indultunk. A sajtó állandó érdeklődésére tekintettel, már korábban megbeszéltük, hogy Bács-Kiskun Megyében Rideg Laci nyilatkozik. Rendkívül jó munkát végzett. Dunapatajon egy rövid pihenő után éppen a fő utcán gyalogoltunk, amikor az egyik vendéglős kifutott elénk, és meghívott minket egy kávéra. Rádióban, élő adásban hallotta, hogy éppen ott vagyunk. A Szelidi-tó után (gyermekkori éveim kedvelt helyszínén), Újtelek irányába ismét kerülni kellett, mert az utat elöntötte a víz. Gombolyagon egykori iskolai osztálytársam, Szabó Jenő várt minket, a Gábeli Tamás által üzemeltetett gyermeküdülő épületben. Egyre erősödő hátszélben és felkavart porfelhőben folytattuk utunkat Kalocsa felé. Kalocsai szállásunk a Hunyadi János Kollégiumban volt, amely annak a középiskolának a legfelső emeletén van, amelyben érettségiztem. Rideg Laci pedig a Hunyadi kollégium egy másik épületében lakott gimnazista éveiben. Hazaérkezünk. Este Török Ferenc polgármester úr meghívására, Meszesen a Duna parton vacsoráztunk.

2011. április 9, szombat: Az útvonal legrövidebb szakasza következett **Kalocsa – Bács – Fajsza** szakasszal. Reggel részt vettünk a jezsuita templomban a szentmisén, majd a Főszékesegyháznál gyülekeztünk az indulásra. Kalocsán, szülővárosomban több tucat ember gyűlt össze a zarándokcsoport kíséretére. Rokonaim, régi ismerőseim jöttek el, sőt még általános iskolai osztályfőnököm is. Különleges érzések közepette indultunk tovább. Kalocsától az út végéig velünk jött Bognár Rudolf és Gacsal Rozália. Bácsán Zsebics Ilona polgármester asszony vezette a csapatot. A faluban több helyen megállítottak bennünket, pogácsával, gyümölcscsel, italokkal kínáltak minket. Nem siettünk, így megtekintettük a templomot, a kálváriát. Kora délután Fajsza-ig érkezünk, ahol ebéddel vártak minket. Elfoglaltuk a Duna-parti révházban kialakított szálláshelyünket, majd bementünk a templomba, a délutáni misére.

2011. április 10, vasárnap: Reggel Berta Zsolt polgármester reggelivel jelent meg kíséretünkre. A Szent László hídon átkeltünk a Dunán, és a Sió töltésén folytattuk az utunkat, **Fajsza – Sió-zsilip – Keselyűsi csárda – Szekszárd** útvonalon. A

tavaszi madárcsicsergéstől hangos gemenci erdőben értük el a Keselyűsi csárdát, ahol megpihentünk és bevártuk a többieket. Hamarosan csatlakoztak hozzánk szekszárdi kísérőink, és a Szekszárd-Palánk Kolping Szakképző Iskolában kialakított szálláshoz vezettek minket. Itt szembesültünk térképeink pontatlanságával és a felfestés hiányosságaival.

2011. április 11-én hétfőn reggel továbbindultunk a **Szekszárd - Grábóc - Cikó - Ófalu** szakaszon. Szekszárdon a Belvárosi Templom és Kálvária megtekintése után megpihentünk a Remete Kápolnánál. Ekkor már túl voltunk utunk háromnegyedén, és eddigi zarándoklásunkon először, eltévedtünk. Késő délután érkeztünk Grábócra, amely a szakasz felénél van. Kis pihenő után elszántan vágtunk neki az etap felének, és sötétben, fáradtan érkeztünk Ófaluba. A napi szakaszunk sokkal hosszabbra nyúlt a tervezettnél. Mintegy 12-13 órát vett igénybe.

Ófaluban csatlakozott hozzánk Károsi Klári, Békés Kati és Ormai Csilla, akik Máriagyúdig velünk jöttek.

2011. április 12. kedd: Az **Ófalu - Mecseknádasd - Pécsvárad - Püspökszentlászló** szakaszon szembesültünk azzal, hogy minél nagyobb a csapat, annál körülményesebb a haladás. Az Esztergomtól gyaloglók egyre kevésbé tudtak koncentrálni a frissen csatlakozókra, akik sokszor nem tudták felvenni a gyaloglás ritmusát. Mecseknádasdnál a csapat kétfelé szakadt. Útjelzések hiányában mindkét csoport más úton ment. Helyenként a térkép is egészen más útvonalat tartalmazott. Mecseknádasd után nem az eredetileg tervezett úton haladtunk. Pécsváradot kihagyva, Óbánya irányába indultunk. Az apró kellemetlenségekért kárpótolt az út szépsége. Hamar megérkeztünk Püspökszentlászlóra, a Jezsuita Életrendezés Házába. Mindannyian részt vettünk Ervin atya miséjén, majd közös vacsora következett dr. Csörnyei László polgármester úrral és Bencsikné Takács Márta alpolgármester asszonnyal.

2011. április 13. szerda: Püspökszentlászló - Zobákpuszt - Árpádtető - Pécs szakasz következett. A borult, szeles idő ellenére jó hangulatban haladtunk. Több kisebb pihenő után a Havi-hegyi templomban gyűltünk össze, majd zarándoktársunk, Papp Lajos házában szálltunk meg éjszakára. Felejthetetlen estét töltöttünk el professzor úr „szakrális hatású családi házában”. Megismerhettük az épület építésének folyamatát, történetét. Megcsodálhattuk a ház részleteit, szellemiségét. Bőséges vacsora és kitűnő bor mellett összegeztük az út tapasztalatait.

2011. április 14-én csütörtökön zarándokutunk utolsó, **Pécs - Pogány - Bisse - Máriagyúd** szakaszára készülődtünk. Reggeli után, esőben indultunk a Főszékesegyházhoz, ahol fogadott minket Páva Zsolt polgármester. Szép Attila atya, püspökségi irodaigazgató áldását követően népes kísérő csapattal vágtunk neki utunknak Máriagyúd felé. Pécsset elhagyva elállt az eső, majd kisütött a nap. Pogányban a helyi önkormányzat képviselői fogadtak minket kaláccsal. Bisse közelében egyre nehezebben haladtunk, különösen professzor úrnak - aki kenyéren és vízen élt esztergomi indulásunk óta - kezdett elfogyni az ereje. Kértük, hogy a kísérők menjenek előre, hogy csendben, nyugodtan fejezhessük be a zarándoklatot, úgy, ahogy a négyszáz kilométer nagy részét megtettük. A Máriagyúdi megérkezés felemelő érzés volt. Népes csoport várt ránk, Varga Tamás alpolgármesterrel és a Siklói Önkormányzat képviselőivel. A fogadtatásra mégis alig emlékszem, csak a legfontosabbra: lányommal és fiammal találkozhattam. A templomba mentünk. Közös ima után a templom előtt a sajtó munkatársai vettek körbe. Már arra sem emlékszem, mit kérdeztek és mit mondtam. Csak arra, hogy az Út gyönyörű, fantasztikus és felejthetetlen.

Egy héttel Máriagyúdre érkezésem után sem tudok sokkal többet mondani róla. Való igaz, hogy az Utat elmesélni nem lehet, azt át kell élni és át kell érezni.

A Magyar Zarándokút kiépítésének gondolata a spanyol el Camino-n fogalmazódott meg bennem is, akárcsak a többi caminos honfitársamban. Éppen ezért, ha összevetem a két csodálatos utat, le kell szögezmem, hogy a Magyar Zarándokút sokkal szebb és nagyobb hatású, mint az el Camino.

A Magyar Zarándokút Esztergomtól Máriagyúdig, észak-déli irányban, szinte országhatártól országhatárig szeli át az országot. Keresztmetszetet ad hazánkról. Természeti és épített értékeinkről. Az Út mentén élő emberek életéről, életmódjáról, akik rendkívül sok kedvességgel, megható vendégszeretettel fordulnak a zarándokok felé. Az Út során ráébredünk arra, hogy a Teremtő nagyon gazdag országgal ajándékozta meg a magyarokat. Vadregényes hegyekkel, erdőkkel, bővizű folyókkal, termékeny síksággal. Meg kell tanulnunk élni ezzel az adománnyal.

Úgy gondolom, aki végigjárja a Magyar Zarándokutat az képtelen lesz nem szeretni ezt az országot és az itt élő embereket.

2011. április 24.
Rumi Imre, zarándok